

UNIVERSITETI - UNIVERSITY - UNIVERZITET
"HAXHI ZEKA"

SYLLABUSI I LËNDES: ANALIZA E TË DHËNAVE DHE EKONOMETRIA E AVANCUAR

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti i Biznesit
Titulli i lëndës:	Analiza e të Dhënave dhe Ekonometria e Avancuar
Niveli:	Master
Status i lëndës:	Obligative
Viti i studimeve:	I
Numri i orëve në javë:	2+2
Vlera në kredi – ECTS:	7
Koha / lokacioni:	Semestri veror
Mësimdhënësi i lëndës:	
Detajet kontaktuese:	
Përshkrimi i lëndës	Ky kurs do të paraqesë një trajtim të avancuar të parimeve ekonometrike për grupet e të dhënave ekonometrike financiare në seksionet e kryqëzuara, panele dhe të serive kohore. Duke u përqëndruar në modelet lineare, do të diskutohen gjithashtu disa raste jolineare, veçanërisht modele të kufizuara të variablave të varura dhe metoda të përgjithësuara të momenteve. Kursi do të fokusohet në teknikat moderne ekonometrike, duke trajtuar si derivimet teknike ashtu edhe aplikimet praktike. Shembujt e aplikimit që do të merren parasysh janë nga fushat e financave, tregjeve financiare, ekonomisë financiar, menaxhimit financiar, financave të korporatës, investimeve, mikroekonomisë, makroekonomisë etj.
Qëllimet e lëndës:	Kjo lëndë ka për qëllim t'i njoftojë studentët me metodat bashkëkohore ekonometrike, dhe zbatimin praktik të këtyre metodave duke shfrytëzuar softverin STATA. Lënda ka për qëllim të t'i pajisë studentët e nivelit master me njohuri të avancuara në 3 pjesë: pjesa e parë përfshin analizen e avancuar e të dhënave ekonometrike në seksionet e kryqëzuara (Cross Section Data), pjesa e dytë përfshin analizën e të dhënave të serive kohore dhe pjesa e tretë përfshin analizën e të dhënave panel.
Rezultatet e pritura të	

nxënies:	Pas përfundimit të kursit studentët duhet të jenë në gjendje që: • Të ndërtojnë dhe vlerësojnë modele ekonometrike të avancuara; • Të përzgjedhin modelin ekonometrik më të mirë për një situatë të caktuar; • Të përdorin modele ekonometrike të avancuara për të testuar hipoteza ekonomike; • Të përdorin modele ekonometrike të avancuara për të kryer analiza ekonomike; • Të përdorin modelin ekonometrik për të kryer prognoza ekonomike; • Të përdorin programin STATA për analiza dhe prognoza me anën e modeleve ekonometrike të avancuara.		
Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithësej
Ligjerata	2	15	30
Ushtrime teorike/laboratorike	2	15	30
Kontaktet me mësimdhënësin/konsulti met	2	10	20
Teste, detyra të shtëpisë	3	5	15
Seminare, projekte kërkimore, prezentimet,etj.	2	12.5	25
Koha e studimit vetanak të studentit	2	15	30
Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuiz, provim final)	1	15	15
Përgaditja përfundimtare për provim	5	2	10
Totali			175

Metodologjia e mësimëdhënies:	• Prezantimi i temës mësimore në Power Point • Përsëritja e temës paraprake nga grupi i caktuar i studentëve, analiza dhe diskutime • Rast studimi apo detyrë (për orën e ushtrimeve) lidhur me temën e ligjësuar
Metodat e vlerësimit:	• Testi i parë vlerësues: 0 - 20% • Testi i dytë vlerësues: 0 - 20% • Punimi shkencor: 0 - 50% • Interaktiviteti, detyrat dhe angazhimet e tjera 0 – 10% ose • Provimi përfundimtar: 0 - 50%
Literatura	
Literatura bazë:	▪ <i>Ligjerata të përgatitura nga profesori i lëndës në fushën e ekonometrisë së avancuar.</i> ▪ <i>Cheng-Few Lee, Hong-Yi Chen, John Lee (2019) - Financial Econometrics, Mathematics and Statistics (Theory, Method and Application) – Springer, Center for PBBEF Research, USA.</i> ▪ <i>Panchanan Das (2019) – Econometrics in Theory and Practice Analysis of Cross Section, Time Series and Panel Data with Stata, Springer, ISBN 978-981-32-9018-1</i>
Literatura shtesë:	▪ <i>Christopher F. Baum (2009) – An Intriduction to Stata Programming, A Stata Press Publication, Stata Corp LP, College Station, Texas. ISBN-10: 1-59718-045-9.</i> ▪ <i>Kyle C. Longest (2015) – Using Stata for Quantitative Analysis, Second Edition, SAGE, ISBN 978-1-4833-5663-1</i> ▪ <i>Morina. F, Kilaj. D, Cenaj. A.(2022) - Dynamic Correlation and Causality between Investments and Sales Revenues: An Econometric Analysis of Manufacturing Enterprises in Kosovo. Economic Studies Journal (Ikonomicheski Izsledvania), 31(7), pp. 42–62.</i> https://www.iki.bas.bg/Journals/EconomicStudies/2022/2022-7/03_Fisnik-Morina.pdf ▪ <i>Morina. F, Loci. D, Deari. F. (2023) - VAR Analysis Between Interest Rates and Foreign Direct Investment Inflows in OECD Countries. In: Bexheti,</i>

	A., Abazi-Alili, H., Dana, LP., Ramadani, V., Caputo, A. (eds) <i>Economic Recovery, Consolidation, and Sustainable Growth</i>. ISCBE 2023. Springer Proceedings in Business and Economics. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-42511-0_12 ▪ Morina. F, Misiri. V, Gashi. F. (2023) - Long-Term Relationship Between Investment and Economic Growth: A Cointegration Analysis of OECD Countries, <i>European Journal of Government and Economics</i>, Vol. 12, No. 2 (2023), pages 175-195. DOI: https://doi.org/10.17979/ejge.2023.12.2.9909
--	--

Plani i dizajnuar i mësimit:

Java	Ligjerata që do të zhvillohet
Java e parë:	Hyrje në Ekonometrinë e Avancuar dhe në softuerin statistikor STATA
Java e dytë:	Regresioni Box - Cox
Java e tretë:	Regresioni TOBIT
Java e katërt:	Modeli stohastik Fronitier (Stochastic Frontier Model)
Java e pestë:	Modeli i efekti fiks dhe modeli i efektit të rastësishëm (Fixed Effects and Random Effects)
Java e gjashtë:	Regresioni Hausman Taylor (Hausman Taylor Regression)
Java e shtatë:	Modeli GEE - Ekuacioni të përgjithësuar të vlerësimit (Generalized Estimating Equation Model)
Java e tetë:	Testi i parë vlerësues
Java e nëntë:	Metoda e përgjithësuar e momenteve (Modeli GMM) - (Generalized Method of Moments)
Java e dhjetë	Modelet vektoriale autoregresive – Analiza VAR (Vector Autoregressive Models)
Java e njëmbëdhjetë:	Modeli ARCH – GARCH - Heteroskedasticiteti i kushtëzuar autoregresiv (Autoregressive Conditional Heteroskedasticity)
Java e dymbëdhjetë :	Modeli Nelson E – GARCH

Java e trembedhjetë:	Mesatarja lëvizëse e integruar autoregresive - Modeli ARIMA - (Autoregressive Integrated Moving Average)
Java e katërbëdhjetë:	Testi i dytë vlerësues
Java e pesëmbëdhjetë:	Prezentimi i punimeve hulumtuese

Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes:
Cakto politikat e mirësjelljes konform statusit të UHZ-së. • Para së gjithash, studenti duhet të jetë i ndërgjegjshëm dhe të respektojë institucionin dhe rregullat shkollore; • Duhet të respektojë orarin e ligjëratave, ushtrimeve dhe të jetë i vëmendshëm në orën mësimore; • Është i obliguar posedimi dhe paraqitja e indeksit dhe mjetit të identifikimit në teste dhe provim; • Gjatë hartimit të punimeve seminarike, studenti duhet të përmbahet udhëzimeve të dhëna nga mësimdhënësi për realizimin hulumtues dhe teknik të punimit; • Testet dhe provimet vlerësohen individualisht për secilin student. Prandaj, studentet duhet të përqëndrohen vetëm në njohuritë personale. • Shkelja eventuale e këtyre parimeve etike (rregullave) ndëshkohet konform normave të parapara me ligj.